

Επι τῷ τῷ Σεῖς οὐδὲν θρόμαλος,
DISSESSATIO PHILOSOPHICA //

De
**AFFECTIONIBUS
ENTIS
IN GENERE,**

Quam

COELESTI NUMINE FAVENTE,
Ex suffragio & adprobatione Amplissimæ Fa-
cultatis Philosophicæ
In Regia Academia Åboënsi;

SUB MODERAMINE

PRECLARISSIMI VIRI

DN. M. SIMONIS PAULINI,
Lingvarum Græcæ & Hebrææ Professoris Ordinarii, Promotoris & Fautoris perpetuim colendi.

PRO GRADU MAGISTERII, ejusque Privilegiis consequendis,
sobrie Philosophantium ueloci submittit

BENEDICTUS M. NICANDER, Smol.
S. R. M. Stipendiarius.

In Auditorio Superiori & Maximo die 13. Junii,
Anni M. DC. LXXXV. horis consuetis.

ABOÆ, Exc. apud JOHANNEM L. WALLIUM, A.T.

SERENISSIMÆ REGIÆ MAJESTATIS
Regnique Svecicæ fidelissimo Viro, Provinciarum
Junecopenfis & Crônebergensis Gubernatori,

Illusterrimo Generofissimoque Domino,

DN. JOHANNI GEORGIO Hörneri

Lib: Baroni de Mörlunda / Domino in Ohlstorpf
Tunnarp & Hester &c. Domino ac Mecenati meo de-
vota veneratione suscipiendo.

Reverendissimo in Christo Patri ac Domino,

DN. M. JONÆ SCARINIO,
Diocesis Wexionensis Episcopo dignissimo, Consistorii
ibidem Ecclesiastici Präsidii gravissimo, ut & Scholarum
per totam Diocesin Ephoro accuratissimo, Patrono
ac Promotori meo mente obsequiosa
submisse colendo.

Plurimum Reverendo Praeclarissimoque

DN. M. ENEVALDO WIDBECCCHIO,
Civitatis Wexionensis Pastorí ac Archipræposito dignis-
simo, Consistorii ibidem Adscellori, antea præceptorí meo
fidelissimo, nunc vero Promotori certissimo, semper au-
tem Evergetæ officiose colendo.

Perquam Reverendis, Reverendis, Praeclarissimis, Clarissimis &
DOMINIS AC MAGISTRIS,
Regii Gymnasij Wexionensis LECTORIBUS, ut & ADJUNCTIS
solertissimis, Fautoribus ac Benefactoribus meis semper
& fideliter observandis,

Salutem & felicitatem perennem!

GENEROSSISSIME BARO,

Reverendissime Episcopi,

Cœterique

Per quam Reverendi, Praeclarissimi, Clarissimiq; Domini.

Ee sidera sine orbis gaudio, nec magni viri sine
animorum serenitate mentibus nostris obversari
possunt; tantus in illis, quo cœteris præluecent,
mentis apparatus, tam excellens favor, & in o-
mnibus actibus divinus quidam vigor, ut ad eorum
commemorationem stupidæ hærent cogitationes nostræ: Habent
scilicet hoc propter aliis generosa pectora, ut ad virtutem non tam edu-
cata quam nata videantur. Qvod quam vere vobis, *Patroni Magni,*
Promotoresq; perbenigni, conveniat, novit facile qui non hospes in
Regno, qui non noctua ad instar, solis ad lumen caligat. Tuas au-
tem *Generosissime Domino ac Baro;* laudes, nec frada Ciceronis, nec
Socratis facundia, vel si qui alii mel & ambrosiam loquerentur, de-
bitis extollere laudibus possunt. Quidquid unquam illustre ac gene-
rosum generosa sapiunt pectora, tuus amplectitur animus, tua amat
virtus, tuum ornat pectus. Es erisque Dei, Regis & Regni Minister
fidelissimus, eoque constitutus totius Smolandæ Gubernator, ut
odia tollas & inimicitias, ut afflictis succurras, singulisque calcar ad
virtutem tendentibus addas. Te proinde jure meritoq; Patrem Patriæ
nostræ glebae, Te propugnatorem nostrum strenuissimum, oppresso-
rum solatium, malevolorum autem vindicem, filialis obsequii debi-
to devota mente colimus, veneramur, exosculamur, Tibi vitam
felicem, æternam, quævisq; prospera adprecamur fata. Postulat id
à nobis, subjectionis, quo obstricti sumus singuli, obsequium, po-
stulat beneficiorum cumulus ingens, mihi vero propter reliquis ani-
num addunt praeclara *Tue Generositatis* beneficia concussa
nostræ domui exhibita, quæ tanta sunt, quanta esse possunt, cum
sint maxima. Sed nolo in myriades laudum Tuarum inquirere,
quibus nil laudis addere potest simplicitas mea. Consimili mo-
do nec Tuas; Reverendissime Praeful ac Episcopi, laudes depin-
ger

gere quid penna mea, Tuus in nostram afflictam domum semper
ac interruptus exstisit favor, ab eo usq; tempore, quo parens me-
us longe charissimus, relicta statione humana fatale implevit præ-
sagium, adeo ut certo certius credam, nostram dudum collapsam
fauisse domum, tua ni post Deum exstisset benevolentia, qua sub-
nixa ex multiplicibus adversitatibus vorticibus emergere nonnihil
coepit. Tacita nunc transeo veneratione alia & quidem innume-
ra Tua Amplitudinis decora, laudibus meis aliorumque majora, ne
ea exiguo hoc meo stylo magis obnubilare quam deprædica-
re videar. Patili modo Vobis, Promotores colendi, pleriq; ante
aliquot annos Preceptores observandissimi, vestra qui retribuam
beneficia? Vestrī Dignitatibus me minimum maximum profiteor
debitorem. A recto sane non desipuit qui dixit: fideliter docentium
merita nullo gratitudinis stimulo æquari possunt. Vester præte-
rea favor in me meosque exhibitus obsequium efflagitat perenne.
Hæc cum ita sint, Generosissime Baro, Reverendissime Presul, co-
terique Promotores ut qui maxime colendi, Vobis inquam qui re-
tribuam? Agam hoc, ut pro vestrī incolumitatibus Coeleste Nu-
men precibus fatigem assiduis, velit vos tergemina felicitate bea-
tos florere ut diutissime, sic felicissime. Interea benigni respicite ex-
iguum hunc ingenii mei factum pro summis in Philosophia hono-
ribus indipiscendis adornatum, meq; ut cœpistis, solito vestro fa-
vore erigite, promovete. Valete Musarum fautores & deliciæ,
spes item meæ, vivite in Christo salvi, incolumes, beati, ceu id unice
cupit.

Generosissimi Dn. BARONIS,

Reverendissimi Dn. EPISCOPI

Vestrarumque Dignitatum

Humilimus cliens & servitor

BENEDICTUS M. NICANDER.
Auctor & Resp.

PROLOGION.

Reginam scientiarum vocant Metaphysicam philosophorum sapientissimi; quod verum esse non potest alias ignorare; quam qui vel hospes in Regno Philosophico, vel recte rationis dictamen praconcepit superstitionis opinionibus, obnubilat non solum sed et expungit. Etenim siue Dignitatem ejus summam species, siue utilitatem insignem rimeret, siue jucunditatem per amorem scrutaris, ubique splendidam, ubique magnificam, utilissimamque deprehendes. Ecce! quidquid totus mundi capit ambitus, admirabili indagine pensat, replicat, scrutatur. Prima principia ex iisque deductas conclusiones proximas infallibiles proponit, inque omnium rerum perceptione indagationeque exactiori viam pandit insignem. Abstrusam prae omnibus scientiis fatemur licet omnes eam tamen incenarrabilis utilitas jucunditasque commendant. Difficilia enim quæ pulchra perhibentur. Hæc illa est quam tot encomiis decantant eruditæ, cūjus

necessitatem in superioribus non minus facultatibus Theologia, Jurisprudentia ac Medicina, quam reliqua Philosophia, conspicitur. Hæc illa est quæ Aristotelem per ora hominum illustrem reddidit quæq; etiamnum innumeris modis famulatur reliquæ disciplinis: Digna mihi præinde visa fuit hæc nobilissima scientia, ex qua præsentem exciperem materiam, tum quod multa sit referta jucunditate, tum nunquam satis decantanda utilitate. Sed nec me latet quosdam futuros, qui hoc meum qualecunque opus ingenii pro summis in Philosophia honoribus indipiscendis adornatum plusquam Theorino dente invadere tentabunt, eorum tamen insultus tanto minus vereor, quanto magis compertum habeo neminem adhuc existuisse, qui male dolorum affugere potuit dentes, cœu enim nulla tam parva Gemicans est scintilla quam non comittatur fumus, ita nulla tam parva gloria quæ scurrarum insultus non sentit. Bonis itaq; placuisse mihi sat est, malevolis, Zoilis, cum Cynico respondeo: illi me irrident non irrideor. Alias si quæ cruda minusque codia irreperserint, est quod benignitatis pallio tegat benevolus Lector, quod Génixe efflagito. Homines sumus omnes, à nobis humani nihil alienum putamus, nec cœlum quisquam tam serenum aspexit, aliqua quin obfuscet nubcula, nec ulla adeo polita sunt scripta nævii quæ non secatant exiguis, Tu vero benevole Lector per longum Vale!

I. N. S.

I. N. S. S. T.
S E C T I O Καλαπενευασική.

S. I.

Arecto sane non desipuit, quin potius à veritate laru-
rum meruit qui dixit, in omnis scibilis cognitione
nominis enodationem primitus aggrediendam esse,
ea quippe viam pandit ia reliquorum τὴν περιγρα-
τολογίαν concerneantium faciliorem indagationem
perceptionemq; quin imò in ignota persæpe versamur silva, ubi re-
rum nomina significationesq; perspectas non habemus; quod
verum esse, dudum suo etiam seculo comprobavit Philosophorum
ἀντρόπης quasi & κορυχὴ Aristoteles, dum in hæc verba prorupit:
Δεῖ γὰρ ἡμᾶς ἀκεβολογεῖσθαι, καὶ μὴ ἐκ παρόδου τὸς λόγους ἀ-
ποδέχησθαι, h. e. Oportet nos considerare sententias, & non sine ex-
acta discussione probare. Cum itaque circa pulveris jactum à no-
minis cognitione in rei feramur perceptionem, mihi idecir-
co indolem affectionum transcendentium indaganti, haud in-
consultum videtur ὄντα πολογίαν affectionis præmittere, quòd, cā
perceptā, quid potissimum venemur innotescat.

S. 2. Affectione, ut notum, natales suos debet voci afficere, cu-
jus significatio tam late patet ut de quavis re quæ quovis mo-
do alicui convenit dicatur, quæ ratione & accidens solet defini-
ri: Ens extraessentialiter substantiam afficiens, mos quoque lo-
quendi obtinuit afficere beneficiis, afficere honore itemq; sup-
plicio afficere. Unde non obscure dispalescit vocem affectionis
vel sensu philologico vel philosophico usurpari.

S. 3. Illo modo denotat quamcunque habitudinem rei unius ad
aliam, quo sensu motiones tam animi quam corporis nomine
affectionis veniunt, notatione deducta ab officio: ita ira, gau-
dium, lætitia &c. affectiones & passiones animi nuncupantur,
firma consimil & sana corporis affectio, debilis affectio, ceu
multis in locis eloquentiæ patens loqui sivevit. Quid imo ad

alia quoque refertur ut affectio cœli, affectio astrorum idem
Cic: de fato; item affectio erga aliquem, quique præterea modi
loquendi apud Oratores ac historicos passim occurunt. Phi-
losophice quando usurpatur nomen affectionis, vendicatur
non solum speculativis sed etiam practicis disciplinis, v. g.: af-
fectiones summi boni sunt bona ac tranquilla conscientia nec
non voluptas animi. Porro affectio Philosophis sumitur vel
~~per se~~ vel eidem, hoc modo significat attributum rei conveni-
ens tale quod ab ea realiter distinctum de subjecto demonstratur,
ut accidens, qualia attributa in omnibus non licet reperire
scientiis; Hujusmodi affectiones Physicæ competunt, quippe cu-
jus objectum capax est affectionum realiter à se distinctarum.
Hinc talia affectionum nesciuntur ~~et~~ affectiones realiter à
subjecto distingvuntur, non prædicentur de eo quidditatue &c.
ponitur enī ut eleganter habet Scheiblerus in sua Metaph: c. 3. n. 10.
subjectum in definitione affectionis, non ut genus, sed natura
πρότιον seu tanquam additū ad ea quae sunt essentialia sese habet.
Præente hac in re Arist: 4 Top: c. 5 §. II. Evincitur hoc ipsum
exemplis: sic visibilis non est homo: calor non est ignis, mo-
tus non est C. N. Verum cum hæ conditiones magis sint ma-
teriales, nec omnibus in genere sed talibus affectionibus, puta phy-
sicis, competent, denturq; scientiæ quarum objecta conditiones su-
prapositas materiales respuunt, utpote quibus nil realitatis vel addi-
vel detrahi potest, merito in comitiis sapientum ampliata fuit si-
gnificatio affectionis, ut etiam de iis diceretur passionibus, quibus le-
ge cautum est ne quidquam realitatis absolutæ subjecto adderent.
Id sapienti consilio factum censemus cum quod indeoles subjecti
requirat, talia esse prædicata qualia à Natura subjecti permit-
tuntur; cum quod demonstratio, Parens scientiæ, in iis quoque
deprehenda, ut quæ saltē conceptibiliter priora sunt. Quibus
robur non exiguum addit, quod prænominate materiales
conditiones, non solum affectionibus transcendentibus non
conveniunt, sed nec quibusdam proprietatibus quas Aristoteles
prædicamentis attribuit, veluti: quod substantia sic suscepti-

bilis contrariorum, item quod quantitas non recipiat magis & minus quæ non dicunt aliquid realiter distinctum ab ipsis generibus prædicamentalibus. *Videsis Scheibl: l. cit:* Hoc loco sumitur affectio late & generaliter, idque *πρωτικός* pro tali conceptu Entis, qui habet se indifferenter ad materiata & immateriata, finitum & infinitum, quo in significatu varia à variis annexuntur ipsi conditiones; nobis placet vestigiis ptænominati Excel-lentissimi Scheibleri insistere qui distinguit inter conditiones affectionum entis, generales & speciales, generales sunt, quæ requiruntur in omni affectione utpote. affectio debet competere subjecto: non debet aliter ac in ordine ad subjectum tractari: debet converti cum subjecto, adeoque subjecto adæquata esse: non sit nihil, quibus, si cui volupe est, addi possunt, quod debeat ab essentia subjecti tanquam radice & fonte fluere: sit illo aliquo modo posterior: insit *πρωτικός* & perse: essentiam extra essentialiter denominat. Specialia vero κατηγορίαι hæc sunt: (α) Enti non debent inferre compositionem aliquam (β) Nihil reale superaddere quod sit positivum (γ) connotent Entitatem sed sub inadæquato conceptu, ut prope diem demonstrabitur. Succedit Synonymia: dicuntur affectiones alio nomine, attributa, idomata, propriæ passiones, proprietates; interquæ discrimen ponunt non leve eximii nominis Philosophi, quos inter nomen profiteretur nominatus Scheibl: passiones Entis rectius nomine attributi quam affectionis venire asserens. Et tantum de ὀνοματολογίᾳ seu nominis explicatiōne, sequitur *πραγματολογία* rei scilicet indagatio.

S.14. Definiuntur Affectiones entis, econceptus generalissimi, (secundarii) Entis naturam per se consequentes, illud denominantes transcendentia liter & in alio argue alio statu representantes. Reverendiss. D. Johan: Gezelius in sua Encyclop: p.123. Quæ definitio, verius descriptio, quamvis imperfecta sit, cum nec genus nec differentiam rigidè sumpta exhibeat, amplectenda tamen videtur, tum quod melior dari vix possit; tum quod candide affectionum naturam exprimat.

§.5. Hic vero antequam longius pedem promovero, methodi lex postulat probem existentiam affectionum entis in rerum natura, ne de lana contendere caprina, cœcisq; similes videamur, qui quidem pedes movent, quo tamen progrediuntur ignorant. Dari vero affectiones intrepide tuemur, his suffulti rationibus:

1. Quod commune est omni subiecto scientifico illud objecto Metaph: non est denegandum, at habere affectiones de subiecto scientifico demonstrabiles competit omni subiecto scientifico. E.

Major per se clara est cum Metaph: æque sit scientia ac aliae disciplinæ, quare nec affectiones scientifici objecti Metaph: negandæ: Minorem deprehendit qui vel à limine Philosophiam salutavit. Quid enim aliud est scientia quam notitia conclusionis per demonstrationem acquisita, hæc vero non nisi in tribus reperitur, subiecto videlicet, principiis & affectionibus. Hinc fluit argum:

2. Ubi vera essentia ibi consimil sunt affectiones, sed in ente vera est essentia E. ibi consimil sunt affectiones.

Major ex eo declaratur, quod nulla res veram & Positivam habens essentiam suis destituatur proprietatibus, quæcunq; tandem sint. Minor ex descriptione entis dispalecit.

3. Ubi datur demonstratio ibi quoq; dantur affectiones, in Metaph: datur demonstratio E.

Major & minor cum extra omnis dubitationis aleam sint, conclusio non potest non esse vera, Ex legitimo enim partu, fœtus adulterinus nasci nequit.

Ab adjunctis propriis affectionum.

4. Cui competunt aliqua que cum eo reciprocantur, nec tamen sunt primus conceptus, ei competunt affectiones, at enti talia competit E.

Major prob: id enim affectio recte dicitur, qvad cum reciprocatur cum subiecto, cuius attributum dicitur, non est de essentia ejus (in abstracta puta formalitate) h. e. non primo in subiecto concipitur, sed ex eo tanquam radice suppulsum. Minor in exemplis, unitate bonitate &c. patescit. Ita obtinimus

nuimus affectiones Entis dari. Nunc Definitio ipsa vellicat mihi
aurem, postulatq; methodus recepta ut ad ejus resolutionem pe-
dem promoveam.

S. s. Omnis definitio, ut notum, constabit conceptu duplice
communi & proprio, seu convenientiae & disconvenientiae.
ille innuitur vocibus *conceptus generalissimi*, hic vero verbis
sequentibus. Prior ut melius percipiatur notandum hic, non
quemvis communem conceptum indigitari, nec quemvis pro-
prium, sed ibi proxime communem, hic primo proprium;
multi enim utrorumq; generum dantur conceptus, ut ille con-
munis à quibusdam subdividatur in *quidditatium qualitati-*
vum, proprius *in primario proprium & secundario proprium*.
Additur vox *secundarii* quæ conceptum Entis hinc sequestrat, ille
enim primus, hi vero secundi; ille unus & adæquatus, hi multi-
plices & inadæquati; ille fons & origo horum, hi non item.

Differentia seu conceptus proprius in data descriptione exhi-
betur vocibus sequentibus quæ *materiale & formale* exprimunt:
Illud est ipsum subjectum Ens, quod hic non tam intelligitur juxta
mentis præcisionem, quam juxta statum fundamentalem prout
est & radicatur in individuis. E. g. Unitas, perfectio, bonitas,
non tribuuntur Enti secundum omnes status & summam univer-
salitatem atque abstractionem ultimatum, sic enim summè est
indifferens. Verbo dicam: Affectiones competunt Enti restriicto
non abstracto, exercite non signate. Vid. Cal. Metaph. de affectio-
nibus Entis. Hoc vero formale scilicet in tribus dispalescit
(α) *Conseuntione*. (β) *Predicatione*. (γ) *Representatione*.
Primum quod concernit sciendum affectiones sequi ipsum Ens
non natura sed *cognitione nostræ*, unde quoque dicuntur con-
ceptibiliter posteriores: quin etiam unum attributum respectu
nostrí concipiendi modi altero prius censetur & unum per
aliud demonstratur, quam ob rem dividi solent in media & im-
mediata, illa proxime ab essentia Entis fluunt, hæc mediate.
Sic Ens, ratione perfectionis est completum vel incompletum:
Unitas simplex & compositum; idem & diversum; communi-

eabile & incommunicabile. *Veritatis*: naturale vel artificiale.
Durationis: permanens vel successivum; *Ubietatis*: circumscriptum vel incircumscripum Gezel. Encycl. pag. 145. à prædicatione differentiam desumpram dictum est. Ubi obiter notandum, prædicationem hic non intelligi *Univocam*, qualis est hæc: homo est animal, nec *analogicam*: ut substantia est Ens, accidens est Ens, multo minus *equivocam*, qualis hæc: Herodes est vulpes, aut *inusatam*, cuiusmodi in Theologia passim inveniuntur, præprimis ubi unionis duarum in Christo naturarum mentio injicitur, ut Deus est homo, homo est Deus. Sed *paronymicam*: Ens est unum, verum, bonum: non unitas, veritas, bonitas. Et vicissim unitas non est Ens simpliciter & in adæquato conceptu, sed Ens cum apprehensione indivisibilitatis in essentia. Duplex autem est prædicatio paronymica, *vulgaris* & *Eminens*, hanc potissimum venamus, illa vero cum accidentalie sit accidentibus solum vindicanda. (γ) Denique desumitur differentia à representatione, quo ipso discriminantur affectiones Entis ab affectionibus corporis, quæ subjectum suum non involvunt nec repræsentant, sed eidem superinducuntur ut accidentia realiter ab eo cui accidentunt differentia. Affectiones vero Entis dicunt Ens sub inadæquato conceptu, ipsumque Ens implicant & re-presentant.

§. 6. Repeto quæ antea dixi melioris dilucidationis gratia. Affectiones Entis non sunt *accidentia*, sed materialiter considerata ipsum Ens, Formaliter vero conceptus Entis inadæquati. Tria autem hic dicuntur 1. Affectiones non sunt *accidentia*. Assumptum probatur, quia accidens (contractior Entis modus & quasi species) est Ens reale & positivum, ac proinde Ens esset Entis affectio quod *άλον*. Evincitur idem de Ente infinito, simplissimo, cui affectiones convenire debent, *nihil enim debet dici in genere quin verificetur in specie*. Jam vero tribuere Deo aliud quod accidens, est à Φιλόσοφοι, est contra regulam Theologorum nibil est in Deo quod non est ipse Deus. 2. Dico quod affectiones, materialiter considerate involvant ipsum Ens. Et probatur quia alias fa-

alias ficerent compositionem ex subjecto & supervenientibus attributis: Speciatim vero de Deo manifestatur, in eo enim, ut dictum, nihil est quod non est ipse Deus. Hinc Aug. l. 7. de Trin. c. 1. ait: Non alio magnus est, alio Deus est, sed et magnus quo Deus est, quia non est illi aliud magnum esse & aliud Deum esse. Eadem quippe eius magnitudo est qua virtus, & eadem essentia qua magnitudo. Non est inconveniens loquitur Svarez. Met. disp. 3. Sect. 1. num. 3. subjectum includi intrinsecus in passione, quia non includitur ut subjectum, sed ut determinatum ad talem modum. Diligenter itaq; notandum monet Scheibl. l. 2. Met. c. 3. cum ad aquatus conceptus attributorum Dei dandus est, ne solius negationis, aut istiusmodi respectus mentio fiat, v. g. si queras: quid est eternitas? non recte dico eternitas est carentia terminorum in durando: sed eternitas est ipsa Dei essentia, carentis terminis in durando. Et post pauca: nisi enim hoc modo adaequati conceptus singulorum attributorum concipiatur, non potest stare realis identitas attributorum cum subjecto Ens infinito. Neg, enim idem sunt Deitas & carentia terminorum in duratione; Sed maxime idem sunt & in re nihil differunt Deitas & Deitas carentis terminis durationis, non enim ista differunt nisi per negationem additam. Negatio a. non est aliquid reale in se & praeceps sumpta E. neg, reale discrimen facit. Haec ille non minus vere quam subtiliter differit.

3. Dico quod affectiones Entis formaliter consideratae sint conceptus inadiquati. Relinquitur id ex prioribus, nam si adaequati essent conceptus Entis, non mererentur nomen affectionum, sed essent synonyma Entis, quemadmodum res & aliquid. Hoc sic accipe: Intellectus noster non potest simul multa cognoscere, jam vero Ens est abundus fons, ex quo affectiones ubertim suppullulant, hinc necessum habet intellectus noster ut distincta habeatur cognitio tum Entis, tum affectionum, illud apprehendere nunc sub attributo perfectionis, nunc unitatis &c. Ad vocem inadiquati praeterea notandum in-

adæquationem illam affectionum dici vel secundum se ipsas ;
precise & juxta rationem terminorum sub quibus sunt ; vel in
ordine ad Ens cuius sunt affectiones ; priori modo sunt affe-
ctiones Entis adæquati conceptus , posteriori neutiquam sed
inadæquati.

S. 7. Ex his omnibus fluit hoc περὶ με : Ens habet veras
& reales affectiones , non tamen ab ipso Ente re , sed ratione
distinctas . Duo in hoc porismate sunt membra , primum est :
Ens habere reales ac positivas affectiones . Secundum : Eas non
ab Ente re sed ratione differre . Prius membrum , præter ea
qua hactenus adducta sunt , fundamētis sequentibus nititur :
(α) Communi canone : affectiones debent esse positive non ne-
gative , alioquin propriæ Enti nec dicendæ , cum quod posi-
tivum non est sit nihil , nihil vero proprietas esse nequit & si
affectiones Entis reales non essent , non possent semper per se
ac necessario Enti convenire , quod tamen est de ratione pro-
priæ passionis . videatur Svaretzius in sua Met. disp. 3. n. 3. (β)
vere Enti competunt , cessante omni operatione intellectus ,
veritas , bonitas , perfectio . Simpliciter n. verum est aurum
est verum aurum , Deus est unus , bonus , perfectus , hominem li-
cerit nihil minus quam de eo cogitante . (γ) Metaphysica utpo-
te scientia realis de Ente demonstrare nequit quæ sunt nihil . Po-
sterius membrum nec adeo multis tricis est involutum . Ens in
quantum Ens (non in quantum tale Ens) non habet passio-
nes positivas a se ipso re distinctas , involvit enim contradic-
tionem dari aliquid re ipsa distinctum ab Ente quod reale & posi-
tivum sicut . Nam (verbis utor Svaretzii l. c. n. 8.) Sive ratio
Entis solitarie ac precise consideretur , sive ut est in rebus , nul-
la passio ex natura rei distincta inveniatur manare ab illa , vel
ab aliqua re ex eo precise , quod consipitur esse ens . Sed ex eo
sanum quod tale Ens . Quod patet inductione , nam attribu-
ta Entis hactenus inventa solum sunt illa que transcendentia
vocabur : illa a. vel positiva non sunt , vel non sunt realia in-
trinsicæ , vel si aliquo sensu talia sunt , non sunt à natura rei
ab Ente

ab Ente distinguita: quod melius constabit tractando de singulis
attributis Entis. Hactenus ille.

§. 3. Cum a. affectiones Entis ipsum ens implicent, illudque;
inadæquate repræsentent; operæ premium videtur, quo adhuc
majorem huic doctrinæ fœneremur lucem, exponere quid ni-
mirum, illud sit quod affectiones in sua formalitate præter Ens
includunt, ipsique superaddunt? Certum enim est, si nihil enti
superadderent, forent synonyma quod nec asserendum.
Hie statuimus affectiones Enti nihil reale addunt, quod veri-
ficatur inde, quia reale reali additum realem facit composi-
tionem quæ ab ente infinito exterminanda. Prius etiam dictum
attributa Entis non esse accidentia, sed nihil reale ad essenti-
am ullius rei additum (quod quidem rationem affectionis ha-
bere posset) potest esse, nisi quod sit accidens. Unde apparet
attributa Entis nihil reale Enti supradidere, quod erat pro-
bandum. Sed nec addunt quidquam rationis ratiocinantis, il-
lud enim plane nihil est, utpote confictum ad intellectu, abs-
que ullo fundamento in re. Relinquitur E. quod addent aliquid
rationis ratiocinatae, quod sit intellectu non fingente sed con-
cipiente, & re ipsa fundamentum præbente. Est autem illud
vel negatio vel denominatio sumpta per habitudinem ad ali-
quid extrinsecum, per ea tamen explicatur realis & positiva
perfectio Entis, non secundum aliquid reale superadditum En-
ti, sed secundum ipsammet formalem seu essentialem rationem
Entis. Hanc conclusionem & ipse Aristoteles 4. Metaph. c. 2.
indicasse videtur, dum dicit, *Ens & unum eandem dicere na-
turam, & nihilominus non idem formaliter significare, quam-
doquidem unum de formalis addit negationem, quam non di-
cit Ens.* Similiter autem dicendum de vero & bono, & quæ
sunt alia hujusmodi attributa, hæc enim formaliter & in or-
dine ad conceptum nostrum non dicunt idem quod Ens, neque
etiam dicunt negationem ut ex se constat: significant Ergo Ens
sub quadam habitudine ad aliud, scilicet, quatenus in se ha-
bet unde ametur, aut vere cognoscatur. Quæ singula fusius

explicata videat cui volupe est apud s^æpius nominatum Ex-
cell. philol. Franciscum Svaretz. Disp. 3. Met. de passionibus
Entis in communi.

S. 9. Exposita hactenus indeole ac natura affectionum Entis, consequens est ut ad earundem divisionem cum a subjecto Ente, cum a seipsis, pedem promoveamus. Evidetum est in superioribus realitatem quæ affectionibus Entis vendicatur, habere illas non in eo quod Enti superaddunt, sed quod Ens ipsum includunt, unde facile concluditur non aliam quam rationis ratiocinatae distinctionem heic locum habere. Et porro probatur 1. a formalitate bujus distinctionis, quæ talis est, quia mens, in facienda distinctione sumit sibi occasionem distinguendi ex rebus ipsis, quo ipso ex diversitate conceptuum, diversæ formantur distinctiones rationis ratiocinatae, ut aliis sit conceptus entis, aliis perfectionis, veritatis, bonitatis. 2. a remotione contraria sententia. Distinctio affectionum Entis a suo subjecto aut est realia aut est rationia. falsum prius E. verum posterius.

Major sufficienti enumeratione partium nititur, cum quod membra perfecte & plene enumerentur cum quod opposita sint necessario, non subordinata, quæ singula ueridicia sunt propositionis syllogismi disjuncti.

Minor hoc syllogismo includitur: Quod non competit Enti in specie de eo non dicendum in genere, sed eidam Enti in specie non competit habere realiter distinctas affectiones E.

Major & minor cum extra omnem dubitationis aleam posse sint, monstrosa nequit esse conclusio, cum ex legitimis præmissis partus illegitimus nasci nequeat. Tandem 3. confirmatur nostra assertio ex indicio realis distinctionis, que Scheibl. adfert 1. i. cap. 8. de identitate & distinctione punct. 2. Indicis a. realis distinctionis ponit sequentias (a) quæ essentias habent actu separatas differunt realiter (B) quæ habent essentias actu separabiles differunt realiter. Separatio enim includit multitudinem, multitudo diversas entitates

tates, hæc v. diversas distinctiones reales. Hic tamen moneret notandum esse, separationem conkitui duplœ, aliam mutuam, aliam non mutuam. Illa est quā usumq; separatorum post separationem exsistit, hac vero quā unum separatorum manet alio intereunte. Posterior non est semper indicium realis distinctionis, quia quæ distingvuntur modaliter, ea etiam separari possunt, ut unum maneat altero intereante. Coeterum de hoc signo *Thineas* suam adhibet Svaretz Disp. 7. l. 2. n. 12. nimirum signum boeneg; esse ad aquatum neq; unicum nec semper primum, solumq; assignari ut certius & nosius, quando baberi potest. (y) Quæ babent se ut res efficiens & res effecta differunt realiter; implicat enim idem esse efficiens & res effecta, cum nihil sit causa sui ipius positive loquendo. Praeterea si se produceret utiq; ageret, at actio non est nisi Entis. E. eo ipso quo producens est, esset Ens, quo vero demum producendum, esset non Ens, quæ omnia à vno (d) Quæ babent diversas essentias, sive separatas sive unitas realiter differunt, intellige diversas non subordinatione, Petri enim & animalis essentiae realiter non differunt. (e) Quorum subiecta sunt realiter distincta ea ipsa sunt realiter distincta. Cum v. horum nullum competit Enti affectionibus contradicatio, ea inter reale discrimen intercedere constanter negandum. Manet itaq; indubium affectiones Entis à suo subiecto differre non re sed ratione hacq; non ratiocinantis quæ nihil aliud est quam discriminis actio in intellectu, nullum re ipsa præbente fundamentum, sed ratiocinata quod erat demonstrandum. Unicum adhuc addam: Attributa Entis considerantur vel concretive & materialiter vel abstractive & formaliter; isto sensu attributum est Ens à parte rei, hoc non item. Tantum de differentia affectionum Entis à suo subiecto; Restat ut ad minimum per transennam videamus earundem à se invicem distinctionem.

S. 10. Hic ut inoffenso pede progre diamur, repetendam censemus considerationem affect: qua considerantur vel materialiter

rialiter vel formaliter, deinde distingvendū inter affectiones similes, quæ sine illatione oppositi, & conjunctas quæ cum illatione oppositi eum Ente reciprocantur, quibus prælibatis assertio nostra sequentibus expeditur momentis: *Affectiones unitæ formaliter considerata differunt ratione ratiocinata.* Hoc indicasse videtur Doct: Calovius *mēt̄u*: 6. de affectionibus Entis in genere, dum dicit affectiones prædicari de se mutuo in sensu identico non formale, prius, inquit, ob essentialem identitatem; posterius obformalem diversitatem, quod illustrari potest attributis Dei; hæc enim vere prædicantur de Deo & de lese in sensu identico non formali, justitia enim Dei includit esse Dei, & esse Dei justiciam Dei, infinitatem Dei. Consimiliter attributa Entis: unitas, veritas, bonitas &c: prædicantur de Ente & de lese mutuo sensu identico, qua unum sunt realiter cum Ente, & inter se, non tamen sensu formali, quia alia Entis, alia unius, alia veri, alia deniq; boni est conceptibilitas. Huc collimant & ea quæ Svaretz adducit in sua Metaph. Disp. 3. Sect. 1. n. 13. Ultima ex his colligitur quomodo possint ha proprietates seu attributa inter se distingui: nam quoad rem intrinsecam quam in Ente significant, non distinguuntur in re, cum nihil dicant ex natura rei distinctum ab Ente, ut ostensum est: Et hoc modo dici solet, quod in re entitas rei est bonitas ejus & veritas, & converso. At vero si considereremus id quod de formali addunt, dici possunt formaliter differre, non quidem ratione formali intrinseca & positiva, sed vel negativa, vel extrinseca, hæc ille. Conjunctorum affectionum dum mentio injicitur, distingvendum putamus inter eas affectiones, quarum una huic, altera alii enti competent, & eas quæ simul sub diversa consideratione in unum Ens cadere possunt, istis præfracte non est deneganda distinctio realis, saltim realitatis minoris, in hisce vero adstruenda distinctio formalis; istarum n. natura postulat maxime à se dissentire, membra oppositionis cum sint immediate opposita. Unde liquido conspicitur nec in sensu identico nec formali ea attributa de se invi-

invicem enunciari posse, v. g. dicere non possum: causa est causatum & vice versa. Hisce analogia potest censeri ista Theologorum limitatio: Omnia sunt in Deo unum, nisi obvia relationis oppositio; hic enim licet essentialis maneat identitas ob summam essentiae unitatem, distinctio tamen realis occurrat ob relationum personalium oppositionem, ut non licet dicere Pater est Filius vel Filius est Pater, videlicet D. Cal. de affectionibus in genere πορισμόν: 6.

§. II. Dividuntur affectiones Entis in unitas & disjunctas, utræque in primarias & secundarias, disjunctarum vero affectionum primariae, quædam sunt immediate quædam mediate Reverendiss. Doctor ac Ep. Gezelius in sua Encycl: p. 145. Tot apud varios reperire licet affectionum Entis divisiones, ut viris eommatis non infimi, haud leve facessant negotium. Distribuunt quidem alii prima divisione affectiones in primarias & secundarias, & istas demum faciunt simplices vel conjunctas. Nobis tamen placet prior distributio, tum quod usu in nostris scholis invaluit, canitieque ipsa venerabilis sit, tum præprimis quod in utriusque generis & unitis & disjunctis reperire sit tum primi cum secundi ordinis Affectiones: Ratio a. distributionis supra positæ, ex ipsa natura rerum ordinem præscribente desumpta est, affectionum n. Entis quædam rales sunt ut simpliciter & solitarie cum Ente reciprocentur, quædam non nisi sub illatione oppositi. Iterum nonnullæ sunt quæ magis intrinsecum Entis statum expriment, aliæ quodammodo extrinsecam Entis rationem dicunt, quatenus non tam esse quam fines essendi respiciunt.

§. 12. Porro in assignando numero affectionum transcendentium alii peccant in defectu alii in excessu. Iste affectiones Entis generales constituunt, perfectionem, unitatem & veritatem (loquor de aff: unitis) durationem v. & ubiqutatem inter specialia attributa recensent; duchi fortassis opinione veterum Philosophorum, qui Ens, prout objectum Metaph: audit, non participialiter sed nominaliter accipi docuere. Quid vero

Vero sit Ens nominaliter vel participialiter acceptum, inter omnes fere convenit, quamvis de modo quo in Metaph. sumi debet disceptetur, Ens nominaliter captum includit tum ens actu, tum ens potestate; sed participialiter intellectum tandem ens actu denotat, quemadmodum participia, actus suorum verborum connotare solent. Quo vero consilio id fecerint non obscure colligi potest ex Scheibl. Met. de Ente in potentia, quod nimis, juxta ejus expositionem, Ens in potentia habeat entitatem veram licet non in se, attamen in causis: Verum cum illa entitas nihil aliud sit quam apprehensio intellectus, qua per mentis fictionem rei nondum existenti realia tribuuntur praedicata, nec extra aequivocationem Ens in potentia verum Ens censendum; & confirmatur adhuc, quia entitas illa quam habet Ens in potentia, aut est creata aut increata, neutrum dici potest E. nec est entitas. Assumptum probant: non est increata; implicaret enim esse increatum & tamen possibile, quia possibile requirit causam à qua a-ctuatur, sicq; imperfectionem omnem non respuit, à qua tamen increatum Ens immune est. Quin etiam creata entitas dici nequit quia non existit, creatio a. est rerum in mundo existentium, nondemum possibilium. Unde patet quam absurdi sunt illi qui ubertatem & durationem ē censū affectionum generalium excludunt propterea quod hæ affectiones non nisi rebus in mundo existentibus convenire videantur. Sed nec reliquæ affectiones Enti in potentia vendicandæ, ut enim Ens non nisi per aequivocationem de Ente in potentia dicitur, ita nec Entis affectiones.

S. 13. Rursus in excessu qui peccant, inter affectiones Entis recensent, impossibilitatem, universalitatem & existenciam &c. verum nimis absurde. Universalitas sane non est affectio Entis, cum in hominum cerebellis saltem formetur. Enti competit non in statu fundamentali accepto sicut reliquæ affectiones, sed universali. Quibus tanquam superponendum additur principium demonstrationis irrefutabile; Omne quod est, eo ipso, quod est fin.

est, singulare est, universale non est singulare E. nec vere est. Nec impossibilitas nomen affectionis meretur, quia essentiam non ponit sed tollit, hinc concludere fas est, hominem sine anima, Deum creatum Entia non esse. Existentia autem inter synonyma Entis merito recensetur, quippe quæ Enti nihil superaddit, sed plane idem ac Ens denotat. Sunt & alia quæ adversæ partis defensores intrudere satagunt, verum quoniam pleraq; facilius refutantur quam coquuntur asparagi, ea haec vice consulto omittimus, si quæ notatu digna ocurrerent outim̄t̄ publicæ relinquentes. Tantum de sectione κατακευσινη sequitur ἀποκευσινη.

QUÆSTIO I.

An Ens prout objectum Metaphysicæ audit, aliquas habeat affectiones? Aff.

Existere non pauci qui argumentis numero quidem multis, pondere tamen exiguis affectiones Entis improbare conati sunt. Ratio autem dubitandi est, quod ut aliqua sit vera proprietas, requirantur quatuor ad minimum conditiones, (α) ut proprietas sit aliqua res, nihil enim proprietas esse nequit, (β) ut distinguitur aliquo modo ex natura rei ab illo cuius est proprietas; nam si sit omnino idem cum illo, potius est essentia vel de essentia illius, quam proprietas, (γ) ut cum subjecto reciprocetur, (δ) ut subjectum seu id cuius est proprietas, non sit de intrinseca ratione & essentia talis proprietatis. Sed fieri non videtur ut aliqua proprietas de Ente qua Ens est dicatur, quæ omnes has admittit conditiones. Verum non est ut quidquam hac in re hallucinemur, dari enim affectiones de subjecto Ente demonstrabiles evictum probatumq; in superioribus, nunc recto tramite ad αντίθετον ferimur, adversæ partis defensores hisce & similibus contradicunt:

1. Si Ens haberet affectiones esset compositum ex Entitate & sua affectione, falsum consequens E. antecedens.

Major exinde videtur clare, quia affectio debet esse aliud à subjecto cuius est affectio, at aliud & aliud ubi coalescunt compositionem facere videntur.

Nec de minoris veritate litigium majus, quippe si Ens, transcendentaliter sumptum, esset compositum, idem de Deo dicendum esset, cum nihil debeat dici de genere quin verificetur in individuis. Sed Resp. Negando maiorem propositionem, non enim omne quod habet affectiones compositum est, id quod speciatim declaratur in Deo. Deus certe (cessante licet omni operatione intellectus) habet suas affectiones, quae tamen neutiquam in eo faciunt compositionem. Ratio hujus rei peti potest ex superiori §. 6. ubi ostensum affectionem non significare aliam Entitatem ab Entitate Entis, sed eandem ipsam includere, adeo ut affectio primo quidem significet entitatem Entis, deinceps vero eidem superaddit non nisi vel negationem vel rationis respectum, vel peculiarem statum, quae omnia inepta sunt ad veram compositionem faciendam. E. g. perfectio Entis non denotat aliam ab Ente entitatem, sed 2. significat eandem entitatem 2. negat defectum in essentia, ut recte dicere possim: perfectio est ipsum Ens cum negatione defectibilitatis in essentia.

Obj. 2. *Affectio debet realiter distinguvi à suo subjecto, hoc aff: tales non sunt E.* Major prob. causa productiva realis reale producit effectum.

Resp. Talia erunt attributa qualia permittuntur &c. Deinde omnis causa productiva est vel per emanationem vel per effectiōnem, si per effectiōnem vera est illatio. plura Qv. 3, seqv.

Obj. 3. *Affectio non debet quidditative de subjecto prædicari, attributa Entis id faciunt E. nec verè sunt affectiones, nec Ens includunt.*

Major prob. ponitur enim (ut dictum est) subjectum non ut genus, sed κατὰ τρόπον, quare & Aristoteles I. 7. Metaph. cap. 5. text. 18. dicit: subjectum non cadit intrinsece ἀειδεῖται, sed solum ut addicuum in definitione passionis. Et porro verifi-

verificatur in exemplis : risibilitas non est homo ; Motus non est C. N. E. & affectiones Entis non sunt Ens, si v. non sunt Ens, nihil sunt, nihil a nullius proprietas constituitur. Tandem : quod est essentialiter Ens, debet habere omnes proprietates Entis, si quæ illæ sunt, ergo non potest illud ipsum esse proprietas Entis, alioquin esset proprietas sui ipius, quod plane repugnat, vel certe includeret aliam proprietatem sibi similem, & à se distinctam quod æque absurdum.

Resp. 1. Ad maiorem propositionem, eam non esse simpliciter veram, quod patet speciatim de attributis Divinis, recte n. dicitur: Deus est verus, bonus, quin imo Deus est veritas, bonitas, & vita Dñi est Deus, in abstracto ; tum ut indigitetur attributorum in Deo eminentia, tum etiam quod talia attributa non sint in Deo ut accidentia, sed sint in Deo per identitatem ad ejus essentiam. Affectiones v. Entis in concreto paronymice solum Ens denominant. 2. Resp. Ad minorem ; eam negando, nec n. affectiones de Ente quidditatively prædicantur, sed imitantur (propter inadæquationem quam habent ad significandam essentiam subjecti) alias affectiones quoad definitiones per additamentum, is n. modus definiendi significatur, cum subjectum in Definitione attributi ponitur in casu obliquo, veluti unitas est affatio Entis, & sic de cœteris. Verbo dicam : Affectiones Entis de suo subjecto dicuntur non quidditatively, sed paronymice, non in abstracto, sed in concreto, Ens significant non formaliter, sed materialiter consideratæ, Ens repræsentant non adæquate, sed inadæquate h. e. repræsentant Ens non secundum omne, secundum quod concipi potest : sed solum ut apprehensum vel cum respectu ad intellectum vel voluntatem vel cum negatione divisionis in se &c.

QUÆST. II.

An Ens habeat veras, reales ac positivas affectiones? *Aff.*

O Brento quod Ens suas habeat affectiones ulterius in respectivam affectionum existentiam inquirendum, nimicrum :

An ex sint reales & positivæ, an vero fictiones tantum mentis, nullo in rei natura innixa fundamento? Vix pro Helena adeo certatum ac inter eruditos de realitate affectionum disquisitum. Tres præ aliis notabiles apud Svaretzium hoc in passu invenio opiniones. Prima Scoti est afferentis Ens habere reales & positivas proprietates ex natura rei ab ipso distinctas, quæ tñ. in se intrinsecæ & essentialiter Entia non sunt. Secunda sententia Thomistis adscribitur, qui quidem affectiones Entis reales dari concedunt, eas tñ. minime ab essentia Entis realiter differre contendunt, & subjectum dicunt, intrinseco includitur in passione, non ut subjectum, sed ut determinatum ad tales modum qui additur supra Ens aut tanquam specialius modus entis, aut tanquam generaliter consequens omnem Ens. Tertia sententia est eorum qui statuunt Ens non habere reales ac positivas affectiones, sed omnia illa quæ tribuuntur Enti tanquam passiones ejus, addere Enti solum negationem aliquam vel respectum rationis.

Quo autem sensus questionis eo melius percipiatur, præsciendum (α) rō reale hic latius sumi, pro omni eo quod non est ab intellectu factum, quo sensu non solum Ens, sed & modi Entis reale quid dicuntur. (β) aliud est reale quid, aliud ens reale, de eo affirmatur questione, de hoc non item. (γ) accurate notandum realitatem & positivitatem quam tribuimus affectionibus Entis non habere eas in eo quod enti superadidunt, sed quod ipsum Ens implicant. Quibus prænotatis, affirmatiua questionis iisdem adstruitur rationibus quarum in sectione Theoretica facta fuit mentio, nunc ad arnitio.

Object. 1. Si attributa Entis ratione saleem & intentionalem spiritui competunt, sequitur illa esse entia rationis v. p. E. post.

Major prob. quia modum essendi sequitur modus prædicandi. Minorem propriæ confessioneclarere autumant.

Sed Resp. 1. Concedendo totum syllogismum si vox rationis accipiatur stricte prout opponitur rō reali, eo enim modo que

quo minus affectiones rationis fœtus dici possunt nihil impedit, siquidem formaliter considerata sunt conceptrus inadæquati nil realitatis in subjectum induentes: Sin v. rō rationis accipiatur pro eo quod est fictum falsa evadit minor, Ens n. fictum solum id est quod ab intellectu sive ratione ratiocinante fingitur, re ipsa nullum præbente fundamentum intellectui agenti, quale ens rationis purum nihil est. Affectiones v. Entis, cum cessante omni operatione intellectus, enti competent, è classe entium fictionum eximendas esse, vel lippis judicandum relinquimus. 2. Aliud est mentis fictio, aliud ejusdem operatio, multa competunt Enti citra fictionem per operationem intellectus.

Obj. 2. Si affectiones Entia sunt reales, tunc realia sunt Entia, verum prius ex nostra assertione, verum igitur quoque posterius.

Majoris connexio exinde videtur probari posse, quia præter ens nihil est in rerum natura, quod vero nihil est, reale quid esse nequit.

Resp. Repetendo quæ antea in statu questionis formando apposita fuere, nimirum: realitatem illam quam adscribimus affectionibus, non habere eas in eo quod Enti superaddunt, sed quod ipsum eas implicent. Deinde currit syllogismus quartor pedibus, nunc n. reale denotat omne id quod non est ab intellectu fictum, nunc sumitur pressius, pro eo solùm quod realem positivam ac actualem habet essentiam. Addantur superius allata: aliud esse reale quid & aliud Ens reale.

Obj. 3. Nullum negativum est reale, quadam affectiones Entia sunt negativæ & quadam aff. Ent. non sunt reales.

Minor prob. vocibus independentiæ incorruptibilitatis &c.

Resp. Omnis affectio debet esse positiva, negativæ igitur affectiones non dantur. Quod v. nonnulla Entis attributa videantur negativa, illud nihil officit, aliud est rō cīrā aliud rō Quāvesq; attributa nonnulla ratione articulationis apparent negativa, ratione v. significationis rem veram penunt, non a-

litterae substantia dividitur in materialem & immaterialem, hie rō immateriale non est nuda negatio materialitatis, sed una rem veram indigitat videlicet spiritum. Ita cogimur ob vocabulorum inopiam uti vocibus immortalitatis, infiniti, independentis &c.

Obj. 4. Si affectiones Entis sunt reales, cum realem in Ente esse faciunt compositionem, falsum est consilium E. & anteced.

Resp. Negando propositionem majorem, non omne reale realem infert compositionem, sed solum reale ab alio reali realiter distinctum, seu quae differunt ut res & res, passiones v. Entis non differunt ab Ente ut res & res, sed illæ hoc implicant sub inadæquato conceptu.

QUÆSTIO III.

Quomodo affectiones Entis differant cum à suo subiecto, tum à se invicem?

Bimembribus cum sit hæc quæstio distincte de utroq; differendum putamus. Existere non pauci, quos inter nomen suum profertentur Scotistæ, qui majorem quam rationis, indeque realem inter attributa Entis distinctionem posuere, fundamenta hujus assertionis hoc loco allubescit severa strigili taxare, siquidem in superiori Sectione Theoretica nostram mentem in digitavimus, argumentisque non remnendis confirmavimus. Sit itaque

Obj. 1. Quod est reale, citraḡ mentis operationem Enti competit, illud realiter à subiecto distinguitur, affectiones Entis tales sunt E.

Connexio videtur probari posse, quia reale rati additam realiter ab eo cui additur, distinguatur oportet, & proprietas sui ipsius proprietas sine implicatione dici nequit. Minor in Thesis probata.

Resp. Dicatum in antecedentibus passiones Entis dici reale quid, pro ut rō reale late sumitur, denotans omne id, quod non

non est ab intellectu fictum sive sit Ens sive modus Entis. Praeterea evictum realitatem illam competere affectionibus non in eo quod Ens superaddunt, sed quod Ens implicant, exinde v. distinctionem formare à subjecto reali, cœu supponit argumentatio, plusquam paupertini foret ingenii, aliud est reale quid esse, aliud realiter à subjecto differre, quod ex attributis Divinis luce meridiana clarus patet, ea n. realissima sunt, cœtra omnem operationem intellectus, Deo competentia, v. g. Deus est bonus, justus, sapiens, quæ affectiones non tamen ab essentia ejus realiter differunt. Vacillat E. major allati Syllogismi, cum sua probatione: reale reali additum (addatur ex natura rei alii reali) realiter distinguitur, id quod concedimus, secus vero cum passionibus Entis comparatum. Proprietas consimil sui ipsius proprietas esse nequit: requiritur E. ut id cuius est & dicitur proprietas aliquo modo differat à proprietate, sive realiter, sive ratione, posterius de passionibus Entis afferendum, prius constanter negandum.

Obj. 2. Si affectiones Entis à suo subjecto realiter non distingverentur, sequeretur idem per se ipsum probari, at falsum consequens E. Ant:

Resp. Negando connexionem majoris, quæ cum demum robur haberet, si affectiones nec realiter, nec ratione ratiocinata, sed saltem ratiocinante, nullo in re fundamento existente, different, quod antea est explosum, itaque cum perfectio de Ente demonstratur, neutquam idem per idem demonstratur, nec enim Ens formaliter loquendo, est perfectio, nec perfectio Ens. Alias etiam notum demonstrationem optimo jure fieri inter ea quæ non natura, sed conceptibiliter saltem sunt priora & posteriora.

Obj. 3. Unum & multa dividunt Ens, vel contrahunt, vel superaddunt, E. non sunt idem cum Ente.

Resp. Unum & multa nec dividunt, nec contrahunt Ens, non n. directe hic opponuntur, multa quippe extra essentiam Entis sunt aliquid E. superaddunt, hoc est portendunt aliquid quod

quod est in Eate formaliter considerato, ut est Methaphysica
subjectum.

Obj. 4. Que differunt definitione essentiali illa realiter
differunt, at Ens & ejus affectiones differunt definitione &.

Resp. Animal & rationale differunt definitione, consimil
substantia & corpus, non tamen realiter differunt. Addatur:
Definitio non semper tribuitur rebus secundum nudam enti-
tatem, sed etiam secundum varios Concepus.

Hæc sunt quæ in publici vicem speciminis adducere cogita-
vi, Deo Ter: Opt: Max: à quo omne bonum & Perfectum,
quiæ clementissime nobis vim viresque has adumbrandi pa-
gellas concessit, sit laus, honor & gloria in nunquam ter-
minanda secula! Amen.

In Disputationem Inauguralem.

VIRI - JUVENIS

Ingenio, eruditione & vita decencia insignier egregii
DN. BENEDICTI NICANDRI, Smol.
Phil. Candidati dignissimi, amici & Commilitonis
mei apprimè dilecti:

 Is te compellant Musæ BENEDICTE NICANDER
Castalides verbis, Palladium Juvenem.
Euge deus charitum, doctis benè note Camænis
Nunc tuus in nostro regnat Apollo choro.
Nunc tibi deproperat rutilam formare corollam,
Qua donat doctos turba novena viros.
Hanc igitur scandas cathedram mox omne felix
Multiplici, latus digna brabea ferens.
Tu patriam doctis pubem formare memento
Vocibus & referas commoda multa. Vale!

Festinus adposui
JACOB. FLACHSENIUS.